

Interpellationssvar

Dnr 26KS170-2
2026-05-06

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation från Moderaterna (M) - Slopats matkrav: tänker Gävle leda utvecklingen eller fortsätta bromsa företagen?

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 30 mars 2026, väckte Michael Agerbring - Moderaterna (M) följande interpellation.

”Från och med 1 juni 2026 väntas kravet på mat vid alkoholservering tas bort. Det är en reform som i grunden förändrar spelplanen för Gävles restaurang och besöksnäring.

I många städer ses detta som en möjlighet att fylla tomma lokaler, skapa fler mötesplatser och öka attraktiviteten i stadskärnorna. I Gävle ser vi idag en oroande utveckling med tomma butikslokaler, minskad handel och för lite rörelse och liv i city. Trots detta har kommunen historiskt sett haft en försiktig och ibland bromsande hållning till nya serveringstillstånd och etableringar. Det väcker en avgörande fråga: kommer Gävle kommun att använda sig av denna reform, eller kommer vi förlora ännu en möjlighet att göra Gävle till en levande stad?

Gävle står inför ett vägval. Antingen väljer vi att öppna upp, välkomna entreprenörer och skapa liv i stadskärnan eller så fortsätter vi med regelstyrning och försiktighet som leder till fler tomma lokaler och en ödslig stadskärna. Den här reformen kommer att skapa vinnare och förlorare bland Sveriges kommuner. Vilken sida kommer Gävle att stå på?

Med anledning av ovanstående frågar jag ansvarigt kommunalråd följande:

- Avser Gävle kommun att aktivt anpassa sina riktlinjer för att möjliggöra fler serveringstillstånd utan mat, eller kommer man i praktiken att återskapa matkravet via egna regler?

- Vilken konkret plan finns för att använda denna lagändring för att minska butiksdöden i Gävle city och hur många nya etableringar bedömer kommunen att reformen kan möjliggöra?
- Hur ska kommunen säkerställa att handläggningstider för serveringstillstånd inte blir ett hinder för företagare, kommer tidsgränser eller servicegarantier införas?
- Vilken strategi har kommunen för att utveckla områden som exempelvis Godisfabriken till en levande kvälls- och mötesplats och hur kopplas serveringstillstånd till platsutveckling?
- Hur säkerställer kommunen att tillsynen blir rättssäker och proportionerlig utan att skapa en kultur av misstänkliggörande mot företagare?
- Vilka åtgärder planeras för att kombinera ökad etableringsfrihet med trygghet och ordning i stadsmiljön och finns det en konkret samverkan med polis och näringsliv?
- Avser kommunen att aktivt arbeta med etableringsfrämjande insatser riktade till småföretagare inom besöksnäringen? Om ja, vilka? Om nej, varför inte?”

Anne Li Törnblom (KD), Socialnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Inledning

Förslaget läggs på riksdagens bord den 7 maj. Lagändringen, om den går igenom, innebär att kravet på att servera lagad mat för att få sälja alkohol tas bort. Det betyder att serveringsställen inte längre behöver ha ett fullt utrustat kök eller erbjuda varmrätter för att få serveringstillstånd. Samtidigt kvarstår flera viktiga regler.

Tillstånd från kommunen krävs precis som tidigare, och kraven på ordning, nykterhet och ansvarsfull alkoholservering ligger fast. Syftet med förändringen är att göra det enklare att driva mindre barer och mer nischade verksamheter, samt att minska kostnader och administrativa hinder för företag.

I praktiken kan det leda till att fler renodlade barer öppnar utan kök och att små aktörer får större flexibilitet. Samtidigt finns det kritiker som oroar sig för att förändringen kan bidra till ökad alkoholkonsumtion och ställa högre krav på tillsyn.

Svar på frågor

Avser Gävle kommun att aktivt anpassa sina riktlinjer för att möjliggöra fler serveringstillstånd utan mat, eller kommer man i praktiken att återskapa matkravet via egna regler?

Ja. Gävle kommun kommer att följa gällande lagstiftning och de förändringar som beslutas på nationell nivå. Om regelverket ger utrymme för serveringstillstånd utan krav på mat kommer kommunen att anpassa sina riktlinjer utifrån detta.

Vilken konkret plan finns för att använda denna lagändring för att minska butiksdöden i Gävle city och hur många nya etableringar bedömer kommunen att reformen kan möjliggöra?

Det finns egentligen främst endast indirekta kopplingar mellan vad man kallar butiksdöd och det så kallade matkravet. Dessa är främst kopplade till lokaler eller fastigheter. Att till exempel bedöma hur många specialiserade krogar som kommer att öppnas eller hur många lokaler utan kök som kommer bli plats för barer framgent är därför väldigt svårt att ens spekulera i.

Hur ska kommunen säkerställa att handläggningstider för serveringstillstånd inte blir ett hinder för företagare, kommer tidsgränser eller servicegarantier införas?

Kommunen arbetar redan idag aktivt för att hålla nere handläggningstiderna och ge god service till företagare. Tillståndsenheten ser kontinuerligt över sina arbetssätt för att effektivisera processen. För närvarande ser enheten över ansökningsprocessen för serveringstillstånd för att göra det enklare för företagarna att skicka in en komplett ansökan.

Kommunen behöver följa förändringen och utvecklingen om resurserna matchar efterfrågan av tjänster och handläggningstider.

Vilken strategi har kommunen för att utveckla områden som exempelvis Godisfabriken till en levande kvälls- och mötesplats och hur kopplas serveringstillstånd till platsutveckling?

Kommunen tar redan i sitt planeringsskede i beaktande hur en stadsdel skall kunna vara "levande". Här är restauranger och andra mötesplatser viktiga inslag. Serveringstillstånd är en del av alkohollagen och restauranger med serveringstillstånd har ett juridiskt ansvar att se till att alkoholserveringen sker på ett ansvarsfullt sätt. Kopplingen mellan serveringstillstånd och hur platser utvecklas finns men är inte enbart rådande. Det är många andra faktorer som påverkar som till exempel hur är civilsamhället på platsen, vilken geografisk

omgivning finns, hur är platsens demografi, vilka normer och värderingar är starka, mm.

Hur säkerställer kommunen att tillsynen blir rättssäker och proportionerlig utan att skapa en kultur av misstänkliggörande mot företagare?

Genom att utgå från lagstiftningen och se till att tillsynen är rättssäker, likvärdig och rimlig. Arbetet planeras utifrån risk och behov, där mest fokus läggs där det gör störst nytta. Det finns en ny rutin sedan årsskiftet som innebär att det första tillsynsbesöket är förankrat vid nya verksamheter eller verksamheter som har bytt ägare. Detta för att skapa en god dialog med den nya krögaren och för att tydliggöra vad vi tittar på vid tillsynsbesök och varför. Syftet är att få en dialog med företagarna och att arbeta förebyggande med vägledning, inte bara kontroller. Målet är att göra det lätt att göra rätt, samtidigt som vi bidrar till en trygg och säker miljö för alla.

Vilka åtgärder planeras för att kombinera ökad etableringsfrihet med trygghet och ordning i stadsmiljön och finns det en konkret samverkan med polis och näringsliv?

Det finns idag inga kommunala förbud mot etableringar som följer svensk lag. Frågan kring samverkan mellan polis och näringsliv bör ställas till polisen.

Avser kommunen att aktivt arbeta med etableringsfrämjande insatser riktade till småföretagare inom besöksnäringen? Om ja, vilka? Om nej, varför inte?

Gävle kommun arbetar aktivt med bland annat den etableringsfunktion som kommunen har. Kommunen är även delaktig och stöttande i olika nätverk och föreningar inom besöksnäringen. Gävle city, Gävle Convention Bureau och Gästriklandsbesöksnäring Ekonomiska Förening är exempel på det.

Med det anser jag att interpellationen är besvarad.

AnneLi Törnblom (KD)
Ordförande Socialnämnden